

Datum besluit B&W 15 februari 2022
Forumverg. d.d. 19 april 2022
Agendapunt nr. 10
Portefeuillehouder(s) J.N. Besteman - Welzijn, Cultuur, Onderwijs & Wonen
Redacteur M.I.M. Sluijs
Doorkiesnummer (06) 2841 27 22
Domein / Team MO / JOBS
Corsanummer 21.096641

Aan de Raad,

1. Onderwerp
Taalbeleidsplan 2022 “Het start met Taal”
2. Voorstel
 1. Het Taalbeleidsplan 2022 “Het start met Taal” vast te stellen, onder voorbehoud van dekking van de financiële consequenties;
 2. De benodigde extra middelen van € 76.000,-- vanaf 2022 structureel opnemen in de meerjarenbegroting; Programma Onderwijs, onderdeel Taalbeleid;
 3. Voor 2022 eenmalig extra budget beschikbaar stellen van € 9.000,-- voor de uitvoering van de pilot “beter bereik jongeren”;
 4. De financiële consequenties verwerken in de eerstvolgende halfjaarrapportage.

3. Inleiding

In Nederland zijn 2,5 miljoen volwassenen laaggeletterd. Dat betekent, dat ze moeite hebben met lezen, schrijven en/of rekenen. Vaak hebben zij ook beperkte digitale vaardigheden: omgaan met een computer of een mobiele telefoon is lastig.

In Rijswijk zijn circa 5.500 volwassen inwoners laaggeletterd. Zij ondervinden problemen bij allerlei onderdelen van hun dagelijkse leven: boodschappen doen, bezoek aan de dokter, reizen met het openbaar vervoer, lezen van recepten, begeleiden van hun kind tijdens schoolopdrachten, omgaan met geld en het bijhouden van de financiële administratie, een computer gebruiken, op hun werk en bij het vinden van werk. Deze inwoners zijn minder zelfredzaam en minder sociaal actief. Zij hebben daardoor een grotere kans op eenzaamheid.

Niet goed kunnen lezen, schrijven en/of rekenen heeft grote gevolgen voor onze samenleving. Laaggeletterdheid kost de Nederlandse samenleving 1,13 miljard euro per jaar. Dat geld wordt onder andere uitgegeven aan uitkeringen, schuldhulpverlenings-trajecten en extra zorg.

Om dat aan te pakken zetten gemeenten in Nederland in op het voorkomen van laaggeletterdheid en het ondersteunen van mensen die laaggeletterd zijn. Deze wettelijke taak ligt bij de gemeente en is vastgelegd in de Wet Educatie en Beroepsonderwijs (WEB).

In Rijswijk hebben we al jaren structureel aandacht voor het voorkomen en bestrijden van laaggeletterdheid en het ondersteunen van mensen die laaggeletterd zijn. Dit op basis van onder meer de vorige beleidsnota *Actieplan Taal in Rijswijk* uit 2016. Maar ook vanuit het (gemeentelijke) onderwijsachterstandenbeleid, waar we inzetten op het voorkomen en terugdringen van achterstand in, met name, de Nederlandse taal bij (jonge) kinderen en hun ouders.

In het voorkomen en bestrijden van laaggeletterdheid werken we ook nauw samen met de overige gemeenten in de arbeidsmarktregio Haaglanden. Begin 2021 is er een *Regionaal Programma Laaggeletterdheid 2021-2024* opgesteld en vastgesteld.

4. Beoogd effect

Basisvaardigheden zijn een middel om inwoners, binnen de eigen mogelijkheden, mee te laten doen in de samenleving waardoor zij zo goed mogelijk kunnen wonen, werken en leven.

Door te investeren in het behouden en versterken van de basisvaardigheden van onze inwoners versterken we niet alleen de zelfredzaamheid, maar dringen we ook de maatschappelijke kosten terug die we als samenleving maken als gevolg van gezondheidsproblemen, schulden en werkloosheid door beperkte basisvaardigheden.

Het is daarom van belang dat de aanpak van laaggeletterdheid een stevige basis kent en structureel geborgd is in het lokale beleid.

5. Argumenten

De huidige beleidsnota "Actieplan Taal in Rijswijk" dateert uit 2016 en is aan herijking toe. Daarnaast is begin 2021 door de samenwerkende gemeenten in de arbeidsmarktregio Haaglanden, voor het eerst, een Regionaal Programma Laaggeletterdheid opgesteld. De doelen en ambities vanuit dit regionale programma vragen ook vertaling naar de lokale situatie.

In het voorliggend taalbeleidsplan is die lokale vertaling gemaakt en zijn lokale accenten gelegd. We geven aan wat onze lokale visie en ambitie is en waarop we ons de komende jaren gaan richten om ervoor te zorgen dat iedere inwoner van Rijswijk binnen de eigen mogelijkheden kan (blijven) meedoen.

We blijven, samen met onze partners, een laagdrempelig, vraag gerelateerd aanbod aan activiteiten organiseren zodat inwoners van Rijswijk aan hun basisvaardigheid kunnen werken.

Daarnaast zorgen we ervoor dat mensen, organisaties en bedrijven met een taalvraag op een snelle en simpele manier worden geholpen, hun vragen beantwoord worden en zij verwezen worden naar het juiste taalaanbod.

We handhaven de huidige activiteiten die hun meerwaarde hebben bewezen, maar verstrekken die ook waar dat nodig is en breiden zo nodig uit met extra en/of ander aanbod.

Een belangrijk onderdeel van het voorkomen en bestrijden van laaggeletterdheid is een goede samenwerking tussen de diverse taalpartners in de stad.

We verstevigen deze keten via het Taalhuis en het Taalketen-overleg en zetten (nog) steviger in op de beschreven doelen en specifieke doelgroepen.

6. Kanttekeningen

Voorkomen en bestrijden van laaggeletterdheid is geen op zichzelf staande uitdaging. Mensen die moeite hebben met basisvaardigheden hebben meer kans op financiële problemen. Ze zijn minder betrokken bij de maatschappij en hebben meer kans op werkloosheid en een grotere kans op een ongezonde leefstijl.

Het Taalhuis en de samenwerkende partners vervullen een cruciale rol in het verwezenlijken van de ambities binnen het taalbeleid. Maar samenwerking kan zich niet beperken tot alleen de taalpartners, ook andere partners en organisaties die (veel) in aanraking komen met de laaggeletterde inwoners (de zogenaamde vindplaatsen) en werkgevers spelen een belangrijke rol.

Samenwerking met en tussen alle partners is meer dan gewenst. De gemeente Rijswijk heeft deze partners nodig en kan dit niet alleen.

7. Financiën

Om uitvoering te geven aan de ambities in het taalbeleidsplan zijn financiële middelen nodig. Middelen die zich, op termijn, terugbetalen doordat inwoners beter in staat zijn deel te nemen aan de samenleving, een grote kans krijgen op het vinden van werk, minder schulden zullen hebben, enz. Deze winst laat zich echter moeilijk in harde euro's uit drukken.

Een deel van de kosten wordt gedekt uit het regionale WEB-budget. En een deel van de benodigde middelen voor een aantal activiteiten is al opgenomen binnen o.a. de huidige subsidies voor het Taalhuis en Welzijn Rijswijk en structureel in de meerjarenbegroting opgenomen.

De huidige financiële middelen op de begroting zijn onvoldoende om volledige uitvoering te geven aan het beschreven beleid en aan de versteviging, uitbreiding, ontwikkeling en stevige borging van dit beleid zoals dit is beschreven in het taalbeleidsplan. Er zijn dus extra financiële middelen nodig waarbinnen het programma Onderwijs geen dekking te vinden is. Daarom wordt voorgesteld aan de raad akkoord te gaan met het beschikbaar stellen van deze extra benodigde middelen, bijvoorbeeld om eventuele ruimte binnen de andere programma's te benutten. Hierbij is het handhaven van een sluitende begroting 2022 en verder het uitgangspunt.

We vragen de raad akkoord te gaan met het beschikbaar stellen van volgende extra middelen:

- Versteviging Taalhuis; € 30.000,-- structureel;
- Uitbreiding taalmaatjesproject; € 20.000,-- structureel;
- Ontwikkelen en uitvoering camouflageaanbod; € 26.000,-- structureel;
- Pilot "Beter bereik jongeren"; € 9.000,-- eenmalig in 2022.

8. Vervolg

De in de nota beschreven activiteiten zijn niet alle activiteiten die we de komende jaren ontwikkelen en uitvoeren, maar de activiteiten die we nu kunnen overzien. Actualiteit en trends in de maatschappij kunnen immers ook in de toekomst van ons een lokaal antwoord vragen.

Elk jaar staan we dan ook in een evaluatie stil bij de activiteiten en bekijken we, welke activiteiten we in de komende periode gaan ontwikkelen en uitvoeren.

Jaarlijks rapporteren we over de voortgang en de behaalde resultaten aan de raad.

9. Communicatie

Bij het opstellen van het taalbeleidsplan heeft zowel intern als extern met de taalpartners, schriftelijke en mondelinge consultatie plaatsgevonden.

Tijdens de consultatie bleek er brede instemming en consensus te bestaan over de inhoud van de nota. De opmerkingen, suggesties en aandachtspunten die uit de consultatie zijn opgehaald zijn verwerkt in de nota.

10. Bijlagen
Taalbeleidsplan 2022 “Het start met Taal” (21.101040)
Regionaal Programma Laaggeletterdheid 2021-2024 (21.034910)

Burgemeester en wethouders,
de secretaris,

de burgemeester (wnd),

P.M. Schuit

mr.drs. G.A.A. Verkerk

De gemeenteraad van Rijswijk,
Bijeen in openbare vergadering op 10 mei 2022
Gelezen het voorstel van het college van Burgemeester en wethouders
d.d. 15 februari 2022, nr.

BESLUIT:

1. Het Taalbeleidsplan 2022 “Het start met Taal” vast te stellen onder voorbehoud van dekking van de financiële consequenties;
2. De benodigde extra middelen van € 76.000,-- vanaf 2022 structureel op te nemen in de meerjarenbegroting; Programma Onderwijs, onderdeel Taalbeleid;
3. Voor 2022 eenmalig extra budget beschikbaar te stellen van € 9.000,-- voor de uitvoering van de pilot “beter bereik jongeren”
4. De financiële consequenties in de begroting te verwerken door middel van de eerstvolgende halfjaarrapportage.

Aldus besloten door de Raad van de gemeente Rijswijk, in zijn openbare vergadering van 10 mei 2022.

De gemeenteraad,
de griffier,

de voorzitter,

J.A. Massaar, bpa

mr.drs. G.A.A. Verkerk